

EUROPARLAMENTTIVAALIEN ENNAKKOÄÄNESTYS SUOMEN SUURLÄHETYSTÖSSÄ TUKHOLMASSA

Sirpa Horppu

Opinnäytetyö
Johdon assistenttityön ja kielten
koulutusohjelma
2015

Tekijä(t) Horppu Sirpa	
Koulutusohjelma Johdon assistenttityö ja kielet	
Opinnäytetyön otsikko Europarlamenttivaalien ennakkoäänestys Suomen suurlähetystössä Tukholmassa	Sivu- ja liitesivumäärä 30+9
<p>Opinnäytetyön aiheena on europarlamenttivaalien ennakkoäänestyksen toteuttaminen Suomen suurlähetystössä Tukholmassa 2014. Ennakkoäänestys järjestettiin Suomen kansalaisille 14.-17. toukokuuta 2014. Opinnäytetyössä kuvaillaan, miten edustusto koordinoi kaikkien Ruotsin 24 äänestyspaikkakunnan vaalijärjestelyjä, lähetystö mukaan lukien, sekä toimi maakuntien vaalitoimitsijoiden kouluttajana. Tutkimuksen toimeksiantajana on Suomen suurlähetystön konsulaatti, jossa kirjoittaja toimi kevään 2014 työharjoittelussa.</p> <p>Tarkasteltavana on europarlamenttivaalien ennakkoäänestyksen suunnittelun vaiheet sekä konsulaatin vaalitiimin työskentely. Opinnäytetyön tavoitteena on analysoida vaalien viestintää sekä kertoa konkreettisen ennakkoäänestystilanteen rakenteesta.</p> <p>Prosessin kuvaamisessa pyritään kertomaan työn vaiheista ns. havainnoivan menetelmän kautta. Käytettävissä on kokemusta vaalien suunnittelemisesta, toteuttamisesta sekä viestinnästä havaintoja tekevänä ja kokouksiin sekä vaalityöskentelyyn osallistuvana vaalitiimin jäsenenä.</p> <p>Kirjoittaja vertaa opinnäytetyössään vaalien järjestämistä projektityöskentelyyn sekä analysoi vaaleja tapahtuman järjestäjän näkökulmasta. Lopuksi opinnäytetyössä arvioidaan kirjoittajan omaa kirjoittamisprosessia opinnäytetyön työstämisen aikajanalla sekä kerrotaan, mitä kirjoittaja on oppinut tämän matkan varrella.</p>	
Asiasanat europarlamenttivaalit, ennakkoäänestys, tilaisuus, viestintä	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön rakenne	1
1.2	Opinnäytetyön tavoite	2
1.3	Faktaa ja kokemusta	2
1.4	Konsulaatti toimeksiantajana.....	3
2	Mitkä europarlamenttivaalit?.....	5
2.1	Jäsenenä europarlamentissa	6
2.2	Miksi äänestää?	6
2.3	Vaalien lainsäädäntö ja ohjeistus	7
2.4	Sähköä ilmassa.....	8
3	Tilaisuuden järjestäminen.....	10
3.1	Tilaisuus viestii organisaatiosta.....	10
4	Vaalien toteuttaminen vaatii projektiosaamista	12
4.1	Ennakointi on avainsana	13
4.2	Vaiko sittenkin kampanjaitaitoa?.....	13
5	Ennakkovaalien järjestäminen	15
5.1	Vaalitiimin tehtävät.....	15
5.2	Suunnittelua ja ennakointia	16
5.3	Menossa mukana.....	19
5.4	Vaalitilanne konkreettisesti.....	19
5.5	Miten nyt meni.....	21
6	Viestinnän mahdollisuudet vaalien toteuttamisessa.....	22
6.1	Sama tieto, monta kanavaa	22
6.2	Mikä on viestinnän lopputulos	23
7	Vaalivyyhdin purkaminen	24
7.1	Kummallinen kaksoiskansalaisuus	24
7.2	Sisäisen ja ulkoisen viestinnän haasteet	24
7.3	Kouluttaminen kannattaa	25
7.4	Sisäiset työjärjestelyt.....	26
8	Yhteenveto vaalien sujumisesta	27
9	Oman oppimisen mittailua	28
9.1	Kuinkas sitten kävikään.....	28
9.2	Mitä olen oppinut.....	29
9.3	Mitä tekisin toisin.....	29

10 Läheteet.....	31
11 Liitteet.....	33
11.1 Liite 1.....	33
11.2 Liite 2.....	38

1 Johdanto

Opinnäytetyöni aihe on europarlamenttivaalien ennakkoäänestyksen toteuttaminen Suomen suurlähetystössä Tukholmassa 2014. Työnimenä opinnäytetyölläni on ollut ”Mitä säkin muita töitä haalit, kun on europarlamenttivaalit”. Keksinkin työnimen vaalijärjestelyjen ollessa kiivaimmillaan keväällä ja virke on osa europarlamenttivaaleista laatimaani vaaliräppä.

Ennakkoäänestys järjestettiin Suomen kansalaisille 14.- 17. toukokuuta 2014. Vaaleissa sai lisäksi äänestää Suomen ja Ruotsin kaksoiskansalaiset, mikäli he olivat valinneet äänestävänsä Suomen vaaleissa. Varsinainen vaalipäivä Suomessa oli 25.5.2014. Kuvailen opinnäytetyössäni, miten edustusto koordinoi kaikkien Ruotsin 24 äänestyspaikkakunnan vaalijärjestelyjä, lähetystö mukaan lukien, sekä toimi maakuntien vaalitoimitsijoiden kouluttajana.

1.1 Opinnäytetyön rakenne

Ensin kerron, mitä menetelmiä olen käyttänyt opinnäytetyössäni ja sen jälkeen esittelen opinnäytetyön toimeksiantajan. Seuraavassa luvussa tarkennan, mitä europarlamentti tekee ja mitkä vaalit ovat kyseessä sekä määrittelen, millaista ohjeistusta vaalien järjestämisestä on annettu. Samassa yhteydessä tarkastelen äänestämisen motiiveja eli miksi äänestää europarlamenttivaaleissa. Luvussa 3 kuvailen tapahtuman järjestämistä ja seuraavassa luvussa vaalitiimin työskentelyn yhtäläisyyksiä projektityöryhmänä toimimiseen.

Myöhemmin keskityn tarkastelemaan ennakkovaalien järjestämistä konkreettisena tapahtumana, jota kuvailen havaintojeni pohjalta. Kerron, mitä kuuluu vaalitiimin tehtäviin ja miten ennakoäänestäminen konkreettisesti paikan päällä hoidetaan. Luvussa 6 keskityn vaalien sujumiseen viestinnän kannalta ja kerron myös viestinnän teorioihin pohjautuvia mielipiteitä tiedonkulun toimivuudesta. Luvussa 7 esittelen päätelmäni vaaleista ja niiden järjestämisestä kokonaisuudessaan. Seuraavaksi tiivistän analysointini tuloksia yhteenvedossa. Lopuksi kerron omasta kirjoittamiskokemuksestani opinnäytetyön koostamisen aikana sekä arvioin omaa oppimistani opinnäytetyön prosessissa.

1.2 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on kuvailla ja analysoida europarlamenttivaalien ennakoäänestyksen suunnittelua, toteuttamista ja viestintää. Käytän opinnäytetyössäni laadullista menetelmää, joka tulee esiin eritoten haastattelun myötä. Lisäksi opinnäytetyössäni on käytössä havainnoiva menetelmä, koska olin itse myös toteuttamassa vaaleja.

Miksi teen opinnäytetyöni juuri tästä aiheesta? Koska työharjoittelupaikkani oli keväällä 2014 juuri Suomen suurlähetystö Tukholmassa, oli luonnollista, että löysin opinnäytetyöni aiheen sieltä. Ensimmäisen kerran keskustelin aiheesta vieraillessani konsulaatissa joulukuussa 2013, jolloin konsulaatin päällikkö kiinnostui aiheesta juuri viestinnän toimivuuden suhteen. Työharjoitteluaikana sain olla mukana vaalityöryhmän jäsenenä suunnittelemassa vaalien toteuttamista ja viestintää. Lisäksi pääsin toimimaan vaalien ennakoäänestyksessä vaalitoimitsijana, mihin tehtävään sain myös tarvittavan perehdytyksen.

Aihe opinnäytetyöksi juontaa myös ammattikorkeakoulussa suoritetusta EU-englannin kurssista. Oppiaineessa kävimme läpi eri EU:n instanssien historiaa, työtehtäviä, päätöksiä ja organisaatiota. Toisaalta olen vuosien varrella ollut mukana lukuisien erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä sekä pankissa työskennellessäni että seurakunta-alallakin. Pitkä työkokemukseni auttoi aiheen löytämisessä ja utelias luonteeni helpotti opinnäytetyön prosessikirjoittamisessa, mutta valitettavasti vasta ihan loppuvaiheessa. Tässä suhteessa olen siis ”opinnäytetyöläisten myöhäisherännäisiä”.

Pyrkimykseni on tuoda esiin vaalien käytännön järjestelyt ja viestinnän sujuvuus. Kiinnitän myös huomiota vaalien työryhmän työskentelyyn vaalien suunnittelemisessa, koulutuksen koordinoimisessa ja käytännön järjestelyjen hallinnoimisessa.

1.3 Faktaa ja kokemusta

Europarlamenttien ennakovaalien kuvaamisessa käytän faktatietoja vaalien suunnittelun aloittamisesta aina tulosten julkistamiseen saakka. Minulla oli myös oiva mahdollisuus paikan päällä ollessani haastatella vaalijärjestelyjä monia vuosia tehnyttä konsulaatin yhteyshenkilöä sekä toimia itse vaalivirkailijan tehtävässä ja laatia viestintämateriaalia asiakkaille.

Vaikka opinnäytetyöni ei olekaan varsinainen tutkimus, voidaan kuitenkin tuoda esille laadullisen menetelmän tulkintaa. Laadullista eli kvalitatiivista menetelmää olen opinnäytetyössäni käyttänyt tilastotietoja ja pöytäkirjoja tutkimalla sekä perustamalla havaintoni kokemusperäiseen tietoon. Alasuutarin mukaanhan juuri laadullisessa tutkimuksessa pyritään löytämään arvoitukselle ratkaisu ja tutkittavan aiheen tuloksista tehdään tulkinta, jolla on jonkinlainen merkitys (Alasuutari 1999, 44). Opinnäytetyössäni arvoitus on mielestäni sama kuin vaalien suunnitteleminen ja merkitystulkinnaksi voidaan puolestaan katsoa viestinnän sujuvuuden parantamishdotukset.

Opinnäytetyön aineistoa ovat europarlamenttivaalien järjestämiseen liittyvä viranomaisohjeistus sekä vaalimateriaali, kuten äänestyslippu, ehdokaslista, lähetekirje ja vaalikuoret. Lisäksi ennakoäänestyksessä äänestäjistä pidetään erillistä luetteloä tilastointia varten. Aineistoksi voidaan lukea myöskin päiväkirjanomaiset muistiinpanot, jotka ovat omia merkintöjäni vaalitiimin kokouksista.

1.4 Konsulaatti toimeksiantajana

Suomen suurlähetystö perustettiin Tukholmaan vuonna 1918 ja on siitä lähtien toiminut yhtenä tärkeänä etappina Ruotsissa asuville suomalaisille. Ensimmäinen lähetystörakennus toimi Östermalmilla. Konsulaatti on yksi suurlähetystön osastoista. Muita yksiköitä ovat poliittisten ja taloudellisten kysymysten yksikkö, lehdistö- ja kulttuuriyksikkö, sosiaali- ja terveisyksikkö sekä puolustusasiamiehen toimisto

Lähetystö sijaitsee Tukholmassa, Gärdetin kaupunginosassa Gärdesgatanilla. Lähetystörakennus on nimeltään Finska Borgen ja siellä toimii myöskin suomalais-ruotsalainen kauppakamari sekä Finpron toimisto. Suurlähettilään residenssirakennus on erikseen Tukholman keskustassa, Västra Trägårdsgatanin ja Kocksgränden kulmassa. Suomen valtio on ostanut tämän 1770-luvulta peräisin olevan rakennuksen vuonna 1941. Tällä hetkellä lähetystössä on henkilökuntaa harjoittelijoineen kolmisenkymmentä, joista viisi henkilöä työskentelee vakituisesti konsulaattiyksikössä, jossa suoritin kansainvälisen työharjoitteluni.

Arkkitehti Kristian Gullichsenin suunnittelema lähetystörakennus Finska Borgen valmistui vuonna 2001 entiselle Ruotsin radion ja television pysäköintialueelle. Rakennus on yksi kauniista esimerkeistä Suomen arkkitehtuurista. (Ulkoasiainministeriö d, 2014.)

Kuva 1. Suomen suurlähetystörakennus Finska Borgen

Suomen suurlähetystö palvelee suomalaista ja ruotsalaista yhteiskuntaa, yksilöitä ja yrityksiä politiikan, talouden, kulttuurin, sosiaalialan ja konsulitoimintojen kysymyksissä. Konsuliyksikkö palvelee Suomen kansalaisia sekä pysyvästi Suomen ulkopuolella asuvia ulkomaalaisia Suomen viranomaisasioissa. Näitä ovat mm. passiasiat, notaaritehtävät, perheoikeus, kansalaisuus ja asevelvollisuus. (Ulkoasiainministeriö b 2014.) Lisäksi konsulaatti on apuna, jos vaikkapa joutuu matkalla ollessaan hankaluuksiin, esim. tulee ryöstetyksi tai kadottaa passinsa.

Ruotsissa toimii myös kunniapääkonsulaatti Göteborgissa, jossa hoidetaan passi- ja kansallisuusasioita yhtenevästi Tukholman konsulaatin tavoin. Göteborgin konsulaatti on perustettu vuonna 1919 ja siellä työskentelee kolme konsuliasianhoitajaa. (Ulkoasiainministeriö d. 2014.)

Suurlähetystön ollessa ulkoasiainministeriön alainen, konsulaatti sekä kunniapääkonsulaatti toimivat myös vaaliviranomaisina kaikkien ennakkovaalien järjestämisessä. Europarlamenttivaalit ovat yksi viiden vuoden välein järjestettävä osa konsulaatin vaaliviranomaisen työstä: lähetystössä järjestetään niin presidentinvaalien, eduskuntavaalien kuin kuntavaalienkin ennakkoäänestys. (Valve 2014.)

Käydessäni tutustumassa työharjoittelupaikkaani joulukuussa 2013, keskustelin myös alustavasti opinnäytetyöni aiheesta konsulaatin päällikön kanssa. Hän kiinnostui aiheesta niin ikään ja kertoi jo tuolloin minun pääsevän mukaan vaalityöskentelyyn alusta alkaen. Intresseissä oli nimenomaan viestinnän sujuvuus vaalien suunnittelussa ja niiden käynnissä ollessa.

2 Mitkä europarlamenttivaalit?

Tässä luvussa kerron, mikä on Euroopan parlamentti, mitä asioita siellä olevat henkilöt hoitavat ja mitä pitää sisällään kansalaisvaikuttaminen – eli miksi vaaleissa kannattaa äänestää.

Euroopan parlamentti edustaa kaikkia Euroopan Unioniin kuuluvien jäsenmaiden asukkaita. Europarlamentti on EU:n neuvoston ohella toinen tärkeimmistä lakeja säätelevistä elimistä. Sillä on pääasiassa kolme päätehtävää: keskustella ja hyväksyä lainsäädäntöaloitteet yhdessä EU:n neuvoston kanssa, valvoa EU:n komission ja muiden instanssien toiminnan demokraattisuutta sekä keskustella ja laatia talousarvio yhdessä neuvoston kanssa. (Euroopan Unioni 2014.)

Europarlamenttivaalit järjestetään kaikissa Euroopan unionin jäsenmaissa viiden vuoden välein samaan aikaan. Äänioikeutettuja Suomen vaaleissa ovat viimeistään vaalipäivänä 18 vuotta täyttävät Suomen kansalaiset sekä viimeistään 80 päivää ennen vaaleja Suomen äänioikeusrekisteriin ilmoittautuneet toisen maan EU-kansalaiset. (Ulkoasiainministeriö c 2014.). Ensimmäistä kertaa Suomi oli eurovaaleissa mukana vuonna 1996, jolloin ne järjestettiin samana päivänä kuin kuntavaalit. Vuonna 1999 Euroopan parlamentin vaalit järjestettiin yhtä aikaa kaikissa silloisessa 15 jäsenmaassa. (Euroopan Unioni 2014.)

Kuva 2. Kuva on tunnuksena vaaleista vaalit.fi sivustolla.

Vuonna 2014 keväällä siis Euroopan unionin kaikissa 28 jäsenvaltiossa toimitettiin Euroopan parlamentin vaalit. Suomesta jäseniä parlamenttiin valittiin 13. Kustakin maasta valittavien jäsenten lukumäärä on suhteutettu maan väkilukuun. Varsinainen vaalipäivä Suomessa oli 25.5. mutta ennakoäänestys ulkomailta järjestettiin 14 - 17. toukokuuta. (Oikeusministeriö b 2014, s 1.)

2.1 Jäsenenä europarlamentissa

Europarlamenttiin valitut jäsenet hoitavat kunkin jäsenmaidensa asioita mm. koulututtamisen, palveluiden ja kansalaisten liikkuvuuden, ilmastoasioiden ja kuluttajansuojan suhteen. Jäseniä on alettu jo vakiintuneesti kutsua mepeiksi, mikä juontaa sanayhdistelmästä Member of the Parliament. Tämä on suomeksi parlamentin jäsen. Mepiltä odotetaan yleisesti tuntemusta Euroopan maista ja historiasta sekä hyvää kielitaitoa. Kokoomuksen Sirpa Pietikäinen toteaaakin Helsingin Sanomien haastattelussa, että pitää olla viitseliäisyyttä tutustua asioihin, Keskustan Anneli Jäätteenmäki kertoo, että pitää olla kiinnostunut kansainvälisistä kulttuureista. Hyvä fyysinen kunto, kestävyys ja kirjoittamisen taito mainitaan myös tärkeiksi euroedustajan ominaisuuksiksi. (Helsingin Sanomat 2014.)

Kaikkiaan vaaleissa valittiin Europarlamenttiin 751 jäsentä ja koko EU:n äänestysprosentti oli 43,09 %. Suomen äänestysprosentti oli 41 ja ennakkoon ääniä antoi 17,3 % äänioikeutetuista. (Euroopan Parlamentti 2014.)

Suomesta valituiksi Euroopan parlamenttiin tulivat Alexander Stubb (Kokoomus), Sirpa Pietikäinen (Kokoomus), Henna Virkkunen (Kokoomus), Paavo Väyrynen (Keskusta), Olli Rehn (Keskusta), Anneli Jäätteenmäki (Keskusta), Jussi Halla-Aho (Perussuomalaiset), Sampo Terho (Perussuomalaiset), Liisa Jaakonsaari (SDP), Miapetra Kumpula-Natri (SDP), Merja Kyllönen (Vasemmisto), Heidi Hautala (Vihreät) ja Nils Torvalds (RKP), Vaalien jälkeen Petri Sarvamaa (Kokoomus) nousi mepiksi Alexander Stubbin paikalle hänen tultua valituksi Suomen pääministeriksi ja kokoomuksen johtoon. (Euroopan Parlamentti 2014.)

2.2 Miksi äänestää?

Tässä pohdin syitä, miksi ylipäänsä äänestää vaaleissa. Kartoitan mitä mahdollisuuksia kansalaisvaikuttamisella on olemassa Suomessa.

Suomihan on perinteisesti tunnettu demokratian edelläkävijä ja siinä Euroopan parhaiden joukossa. (Valtioneuvosto 2007). Kansalaiset ovat kyllä kiinnostuneita siitä, miten asioita tulisi hoitaa, mutta eivät välttämättä hakeudu mukaan poliittiseen toimintaan tai järjestöihin. Moni ottaa kantaa siltäkin, että ei äänestä lainkaan. Aimo Rynäsen mukaan Suomessa on vallalla enempikin yhtenäisvaltiokulttuuri kuin kansanvaltademokratia. Hänen

mielestä Suomessa pelätään kansalaisvaikuttamisen laajentamista. (Suomen Kuvalehti 2009.)

Monet meistä ovat joka tapauksessa kiinnostuneita omasta ja läheisten elämänlaadusta, siitä, mitä syö, miten työllistyy, miten puhdasta ilma on, pääseekö sairastuneena hoitoon tai ovatko henkilötiedot turvassa, kun asioi verkossa. Juuri näihin asioihin esimerkiksi europarlamentin mepeillä on valta vaikuttaa jäsenmaansa osalta. Useat meistä tavallaan äänestävät asioiden puolesta melkeinpä päivittäin esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tykkäämällä sivustoista tai jakamalla mainoksia ja kuvia. Siinä äänestäminen on helppoa, mutta vaikeaaahan se ei ole muutenkaan. Sitä paitsi äänestäminen on oikeus, jonka avulla asioihin voidaan vaikuttaa, toteaa Pekka Nurminen (Kehys ry 2014). Tosin vaaleissa vielä nykyään Suomessa joutuu lähtemään varta vasten erityiselle äänestyspaikalle, kun tämä tulevaisuudessa helpottunee mm. sähköisen äänestämisen myötä. Sähköisen äänestämisen mahdollisuuksia pohdinkin lisää tuonnempana.

Äänestäminen ei kuitenkaan jaksa kiinnostaa tarpeeksi monia. Tähän voi olla erinäisiä syitä; kuten Katri Nisula toteaa. Äänestysinnostuksen voi vaikuttaa myös se, ettei ehdokkaiden joukossa ole tarpeeksi julkisuuden henkilöitä kuten missejä ja urheilijoita. Toiseksi syyksi hän arvioi sen, ettei meppien tehtävistä oikeastaan tiedetä tarpeeksi. Julkisuudessa kerrotaan enempi Euroopan tasolla tehdyistä päätöksistä kuin kotimaan asioiden hoitamisesta. (Sveriges radio 2014.) Vaikka ehdokkaina tälläkin kertaa oli runsaasti julkisuuden henkilöitä ja ennestään tuttuja poliitikkoja, niin se ei silti riittänyt kannusteeksi äänestämälle. Monet EU:n vastustajat ovat myös saattaneet jättää äänestämättä.

2.3 Vaalien lainsäädäntö ja ohjeistus

Europarlamenttivaalien ylin vaaliviranomainen on oikeusministeriö, jolla on yleisvastuu vaalien toimittamisesta. Muita vaaliviranomaisia on mm. Ulkoasiainministeriö, jonka alaisuudessa vaaleja toimittavat ulkomaan edustustojen vaalitoimitsijat. Heidän kollegojaan ovat luonnollisesti kaikissa muissa ennakoäänestyksen vaalitoimipaikoissa toimivat vaalitoimitsijat. Suomessa toimivia vaaliviranomaisia ovat myös kuntien keskusvaalilautakunnat, jotka hoitavat keskitetysti mm. ennakoäänien laskennan. Lisäksi vaalien toimittamisessa ulkomailla mukana on monia yhteistyökumppaneita, kuten alueelliset Suomi-seurat ja logistiikkayritykset.

Vaalijärjestelmänä europarlamenttivaaleissa on käytössä henkilö- ja puoluevaalin yhdistelmä, jossa äänestetään yhdellä numerolla. Suomessa meillä on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus. Yleinen äänioikeus tarkoittaa, että äänestäjällä on 18 vuoden ikä ja Suomen kansalaisuus. Yhtäläisyys puolestaan tarkoittaa sitä, että jokaisella äänestäjällä on käytävissään yksi ääni eli jokaisella on yhtäläinen oikeus vaikuttaa (Ulkoasiainministeriö c, 2014.).

Vaalit ovat myös suhteelliset eli ehdokkaalle lasketaan vertailuluku, johon vaikuttavat sekä ehdokkaan saama äänimäärä että tämän edustaman puoleen äänimäärä. Jokainen puolue saa sen määrän edustajia kuin mitä sen vaaleissa saama äänimäärä suhteessa muihin ryhmiin edellyttää. Vaalit ovat myös salaiset; vaaliviranomaiset eivät saa tietää, kuka mitenkään äänesti ja jokainen äänestää itse (Ulkoasiainministeriö c, 2014).

Lakiin perustuvien ohjeiden lisäksi jokaisella äänestyspaikalla on luonnollisesti omia sisäisiä ohjeita ja vinkkejä siitä, miten vaalivilaisuus saadaan sujumaan mahdollisimman luontevasti ja asiallisesti. On otettava huomioon mm. turvallisuusasiat sekä esteetön liikkuminen.

2.4 Sähköä ilmassa

Vaalien toteuttamista sähköisenä on pitkään pohdittu monessa maassa. Esimerkiksi Suomessa sähköistä äänestämistä kokeiltiin vuoden 2008 kuntavaaleissa pilotointina Uudenmaan kolmessa kunnassa. Kirjavien kokemusten perusteella vaalien jälkeen todettiin, ettei siihen ryhdytä vaan seurataan tekniikan kehitystä. Myös europarlamenttivaalien ennakkoäänestyksen suhteen sähköisen äänestämisen mahdollisuutta on pohdittu jo pitempään. (Oikeusministeriö 2014.)

Mikäli sähköiseen vaaliin ryhdyttäisiin, ei tämä kuitenkaan olisi helposti toteutettavissa Ruotsissa. Vain väliaikaisesti paikalla asuvalla ei ole mahdollisuutta saada itselleen ns. henkilönnumeroa, joten hänellä ei silloin myöskään virallisesti voi olla mahdollisuutta sähköiseen tunnistautumiseen. Pidempään Ruotsissa asuneilla sellainen luonnollisesti olisi.

Suomessa myös perussuomalaisten kansanedustaja Maria Louhela on ottanut kantaa sähköiseen äänestämiseen. Virossa sähköinen äänestäminen on ollut mahdollista vuodesta 2005. Verkkoäänestämisessä on ilmennyt turvallisuusriskejä, joten on päädytty mobiiliäänestämiseen. Oikeusministeriö onkin asettanut työryhmän valmistelemaan ehdotusta, joka mahdollistaisi sähköisen äänestämisen kuntavaaleissa. Keskustelussa on myös se, mikä vaikutus sähköisellä äänestämällä tulisi olemaan äänestysvilkkauteen. (Uusi Suomi 2014.)

Mielestäni sähköiseen äänestämiseen tulisi yhä enemmän pyrkiä, mutta on otettava huomioon myös mahdolliset tietoturvariskit. Niin ikään on annettava kaikille kansalaisille yhtäläiset mahdollisuudet äänestää, mikä vaatii kaikilla olevan käytössä sähköiseen äänestämiseen tarvittavat puhelinlaitteet tai tietokoneen. Tämä ei valitettavasti vielä ole Suomessa mahdollista kaikille.

3 Tilaisuuden järjestäminen

Tapahtumien järjestäminen on melkein pä yrityksen kuin yrityksen kohdalla arkipäivää ja jatkuvasti toistuviin työtehtäviin kuuluvaa, normaalia työtä. Kuitenkin jotkut tapahtumat ja tilaisuudet ovat erityisiä ja niihin liittyy siten myös erityiseen tapaan omaleimaisia odotuksiakin kävijän suunnalta. Vaalien järjestäminen voi olla juuri tällainen tapahtuma, sillä siihen liittyy melko usein äänestäjän arvomaailma ja mielipiteet sekä poliittinen kanta. Osa äänestäjistä voi olla hyvinkin valveutuneita ja fanaattisia oman vakaumuksensa ja kantansa suhteen. Tuolloin on myös järjestäjien varauduttava siihen, että äänestäjien turvallisuus säilyy joka tilanteessa.

Vallon ja Häyrysen mukaan ns. perinteinen tapahtuma on sellainen, joka on sidottu tiettyyn ajanjaksoon (Vallo & Häyrynen, 2008, 71). Vaalithan on sovittu järjestettäväksi tiettyinä ajankohtana, mutta ei mielestäni varsinaisesti ole kuitenkaan perinteinen tapahtuma, vaan lakisääteinen velvollisuus, joka kuuluu tehdä. Siinä hoidetaan viranomaistehtävää, jonka tarkoituksena on tuottaa tilastoja äänestäjistä, äänimääristä ja äänestyskäyttäytymisestä. Vaalien järjestämisessä palvellaan sekä virallisia instansseja että kansalaista. Vaalitalaisuudessa ollaan nimenomaan kansalaisen asialla eli viimekädessä meidän jokaisen avuksi ja hyödyksi.

3.1 Tilaisuus viestii organisaatiosta

Tapahtumat ja tilaisuudet toimivat organisaatiolle kuin peilinä ja käyntikorttina asiakkaisiin nähden. Siksi kaikki pienetkin tilaisuudet ja asiakaspalvelutilanteet kannattaa hoitaa mahdollisimman hyvin ja mallikkaasti. Jokaista tapahtumaa voi pitää siis viestinä jo sinällään (Vallo & Häyrynen 2008, 105) ja tulee hoitaa kuten markkinointi ja viestintä muutoinkin, sujuvasti ja ammattitaitoisesti, ystävällisesti ja asiantuntevasti.

Vaikka kyseessä olisikin vaikkapa vuosittain toistuva tapahtuma, ei silti mikään yksityiskohta ole liian pieni tarkistamista ja vielä kerran tarkistamista varten (Vallo & Häyrynen 2008, 84). Toimiessani itse vaalivirkailijana seurakuntavaaleissa (viimeksi vuonna 2010), hoidimme toisen sihteerin kanssa esimerkiksi ehdokkaiden valokuvaukseen tuloa siten, että varmistimme vielä soittamalla samana päivänä tuloajan heille. Vaikka kutsu tilaisuuteen olikin jo jätetty. Mikäli kutsu ei olisi jostain syystä saavuttanutkaan ehdokasta, olisi

monen henkilön aikataulut jouduttu uusimaan sen päivän osalta. Käytännön järjestelyjen täsmällinen sujuminen on viesti organisaatiosta asiantuntevana ja asiansa osaavana toimijana.

Yhtä lailla vaalitulaisuutta voidaan peilata myös organisaation tapahtumailtaan, jossa usein on mukana juontaja tai seremoniamestari, joka toimii tilaisuuden johdattelijana. Hän huolehtii vieraiden opastamisesta sekä on ajan tasalla ns. juontokäsikirjoituksen sujumisesta. (Vallo & Häyrynen 2008, 200.) Niin ikään europarlamenttivaalien vaalitoimitsijat huolehtivat tilaisuuden sujumisesta ja konsulaatin henkilökunta oli opastamassa äänestäjiä.

4 Vaalien toteuttaminen vaatii projektiosaamista

Mielestäni vaalien suunnittelua ja toteuttamista voi hyvin vertailla projektissa työskenteelyyn. Perustelen tätä sillä, että molemmissa vaaditaan pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta etukäteen, sujuvaa ryhädynamiikkaa, riskien ennakoitua, aikatauluissa pysyttelemistä ja kokonaisuuden hallinnan ylläpitämistä. Tämän kaiken lisäksi niin vaaleissa kuin projektisakin tulee olla tehtävänsä osaavia henkilöitä, jotka osaavat toimia niin ryhmässä kuin yksinkin sekä informoida muita ryhmän jäseniä ja ulkoisia sidosryhmiä projektin tilanteesta.

Kettusen mukaan projektin tarkoituksena on saavuttaa tavoite, joka on yhdessä aiemmin sovittu. Hän kuvailee projektia myös suunnitelmallisena työnä, johon osallistuvilla on erilaisia rooleja ja vastuita. (Kettunen 2009, 15.) Näin on myös vaalien järjestämisessä. Konsulaatin henkilökunnalla saattoi samaan aikaan olla oma rooli työyhteisössä, mutta myös vaalityöryhmässä oma roolinsa, esimerkiksi toisessa toimistosihteerinä ja toisessa projektipäällikkönä. Konkreettisesti vaalitalanteesta saattoi samalla henkilöllä olla tavallaan kolmekin roolia yhden ollessa vaalitoimitsijan rooli.

Vaalien suunnitteleminen on pitkäjänteistä työtä ja vaatii samankaltaista osaamista ja paneutumista työhön kuten monessa projektissa vaaditaan. Lööwin mukaan projektiryhmä on vastuussa juoksevista työtehtävistä ja päätöksistä selvittelyvaiheesta projektin loppuun asti (Lööw, 2002, 31). Ihan yhtä lailla konsulaatin vaalitiimi ottaa konkreettisesti vastuun vaalitalaisuuksien suunnittelemisesta aina vaalitulosten julkistamiseen saakka. Tämä asettaakin haasteita varsinkin kaikkien muiden hallinnollisten töiden hoitamiseksi, sillä mitään työtä ei voi jättää tekemättä. Myös delegointi on melko minimaalista työntekijämäärän ollessa suhteellisen pieni. Toki varsinaisessa vaalitalanteesta on käytettävissä eri äänestyspaikkakunnalla kokeneita konkareita vaalitoimitsijoiksi, mutta se ei poista alkuahdistusta ennen vaaleja toteutettavilta käytännön järjestelyiltä.

4.1 Ennakointi on avainsana

Projektia aloitettaessa tehdään usein ns. toimenpidesuunnitelma, jossa samalla on hyvä ottaa huomioon myöskin projektin resurssit. On tärkeää määritellä toimenpiteet ja niiden eteneminen sekä tietää, kenellä juuri tietty asia on hallussa ja missä vaiheessa. (Lööv 2002, 67.) Tämä on oiva apukeino myös vaaliprojektissa, jotta pysyttäisiin ajan tasalla myös varsinaisten vaalikokousten ajan ulkopuolella. Tietoja tulee päivittää jatkuvasti ja pitää koko ryhmä ajan tasalla, jotta kaikki tehtävät tulee määräajassa hoidetuksi. Projekteille määrätään usein viestintävastaavat huolehtimaan siitä, että projektin oma viestintä toimii. Silti on korostettava jokaisen vastuuta. (Juholin 2013, 122.)

Kaikkien tapahtumien suunnitteleminen vaatii aikaa ja resursseja. Niinpä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tulisi suunnitteluun ja ideointiin saada mukaan kaikki ne, joiden työpanosta tapahtumassa tarvitaan (Vallo & Häyrinen, 2008, 148). Jotta esimerkiksi konsulaatissa osattiin ennakoida tarvittava resurssien määrä ennakkovalipäivinä sekä varsinaisena vaalipäivänä, kartoitettiin henkilöiden määrää ja puhelinvaihteen aukioloaikaa kevään vaalitiimin kokouksissa. Sekä henkilö- että tilaresurssit tulisi olla tiedossa jo alkupuolen kokouksissa, jotta esimerkiksi tarvittavaa viestintämateriaalia voidaan jakaa ja päivittää verkkoon sekä varata äänestyspaikalle mahdollisesti tarvittavat opasteet ja varusteet valmiiksi käyttöön otettaviksi.

Miksi sitten projekti ei joskus onnistu - siihen syitä löytää Kettunen etenkin puutteellisesta suunnitelmasta, riittämättömästä seurannasta ja siitä, että koetetaan tehdä liikaa työtä (Kettunen 2009, 56). Viimeksi mainittu oli todennäköinen uhka myös konsulaatissa ennakkovalien aikoihin, mutta tilanne ennakoitiin töiden jakamisella ja suunnitelmallisella kokousten pitämällä. Riskien hallinta tässä onnistui mielestäni hyvin.

4.2 Vaiko sittenkin kampanjaitoa?

Vaalitilaisuutta voidaan jossain mielessä verrata myöskin kampanjatilaisuuteen. Kuten Juholin toteaa, kampanjat erotellaan kaupallisiin, yhteiskunnallisiin, sosiaalisiin ja poliittisiin. Joten äänestämään kehottaminen voidaan kategoroida Juholinin mukaan yhteiskunnalli-

siin kampanjoihin, koska siinä pyritään vaikuttamaan vastaanottajan mielipiteisiin tai käyttäytymiseen (Juholin 2013, 157.)

Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että vaalitulaisuuden järjestäjä ei pyri vaikuttamaan äänestäjän mielipiteeseen. Vaalikampanjan tekeminen on enemmän sitä, mitä ehdokas tekee. Hän on se, jolla on vielä valta vaikuttaa mielipiteisiin. Nykysuomen sanakirjan mukaan kampanja-sanalla tarkoitetaan tehokasta, lyhytaikaista toimintaa sekä mielipiteisiin vaikuttamiseen tarkoitettua operaatiota (Suomisanakirja 2014). Täten voisi todeta, ettei äänestämistilaisuuden järjestäminen ole varsinaisesti kampanjaa, mutta kampanjoinnin avulla äänestäjiä saatetaan saada aktivoitua.

5 Ennakkovaalien järjestäminen

Tässä luvussa kerron konsulaatin vaalitiimin tehtävistä, kokouksien sisällöstä sekä kuvailen konkreettisen vaalitulanteen sujumista.

Ennakkovaalien järjestäminen ulkomailla hoidetaan ulkomaan edustustoissa (ja äänestyspaikaksi määritellyissä muissa paikoissa) sekä Suomen laivoilla. Edustoissa ja ennakköäänestyspaikoissa voi käydä äänestämässä vakituisesti maassa asuvat Suomen kansalaiset, mutta myös satunnaisesti maassa olevat turistit. Suomalaisilla laivoilla sen sijaan tapahtuva äänestys on tarkoitettu vain laivojen henkilökunnalle.

Ruotsissa Suomen suurlähetystön ja Göteborgin kunniapääkonsulaatin lisäksi vaaleissa saattoi ennakkoon äänestää 22 paikkakunnalla, aina Borlängestä Örebrohon. Suurimaksi osaksi äänestyspaikaksi oli päätetty Suomi-seuran toimipiste tai jokin muu suomalaisseuran kokoontumispaikka. (Ulkoasiainministeriö c 2014.) Kaikki Ruotsin äänestyspaikat Suomen vaaleissa äänestäville on lueteltuna liitteessä 1.

5.1 Vaalitiimin tehtävät

Kaikkien vaalien järjestäminen vaatii runsaasti työtä ja varautumista myös ennakkoon, joten konsulaatissakin on vaalitiimi järjestelyjen suunnittelemiseksi sekä toteuttamiseksi. Konsulaatin vaalitiimiin kuului vuoden 2014 eurovaaleissa viisi jäsentä. Jäsenkunta koostui konsulaatin päällikön lisäksi konsuliasiainhoitajista ja toimistosiihteereistä. Pääsin harjoittelijana ja opinnäytetyön tekijänä mukaan tiimityöskentelyyn välittömästi työharjoittelun alusta lähtien.

Vaalitiimin tehtäviin kuuluu suunnitella koulutusmateriaali maakuntien vaalitoimitsijoille, tilata vaaleihin liittyvät materiaalit, koostaa eri paikkakuntien tarvitsemat määrät, kartoittaa äänestyspaikkojen vuokrahinnat, toimia yhteyshenkilönä vaalitoimitsijoiden palkkioissa sekä valmistella äänestyspaikka vaalipäiviä varten. Iso osa konsulaatin vaalivastaavien ajasta kuluu myös ennakköäänestyspaikkakuntien vaalitoimitsijoiden rekrytointiin, informointiin sekä kouluttamiseen. Yhteensä ennakköäänestyspaikkoja kun Ruotsissa on konsulaatti mukaan lukien 24. (Valve, J. 2014.)

Vaalitoimitsijan tehtävänä on kunnostaa ennakkoäänestyspaikka äänestystä varten, hankkia ennakkoäänestysasiakirjat ja säilyttää niitä asianmukaisesti, huolehtia ennakkoäänestyspaikan kuulutusten ja tiedotusten ajanmukaisuudesta. Lisäksi on huolehdittava ennakkoäänestyksen kulusta ja vaaliasiakirjojen palauttamisesta ulkoasiainministeriölle. Luonnollisesti toimitsijan vastuulla on myös järjestyksen valvominen ennakkoäänestyspaikalla sekä toimiminen tarvittaessa vaaliavustajana. (Oikeusministeriö 2014, 2.)

5.2 Suunnittelua ja ennakoitua

Konsulaatin vaalitiimi oli kokoontunut ensimmäisen kerran jo marraskuussa 2013. Ulkoasiainministeriö oli pyytänyt antamaan ehdotukset ennakkoäänestyspaikoista ja -ajankohdista joulukuun aikana. Paikkojen kartoittamista helpotti edellisten vaalien tilastotiedot. Ennakkoäänestyspaikoista jätettiin kartoituksen mukaan myös yksi paikkakunta (Jönköping) pois vähäisen äänestäjämäärän vuoksi. Toinen syy paikan poisjättämiselle oli kolmen muun äänestyspaikan läheinen sijainti. Ensimmäisessä kokouksessa päätettiin myös käyttää logistiikkayritystä Jetpacia äänen kuljettamiseen. Lähetystö oli aiemmin kilpailuttanut kuljetukset kolmen yrityksen kesken. Ennakkoäänestyksen äänethän lähetetään laskettavaksi niille paikkakunnille Suomessa, jossa äänestäjä on kirjoilla tai on viikoksi Suomessa asuessaan ollut kirjoilla.

Seuraavissa kokouksissa tarkastettiin lukuisien yhteydenottojen perusteella tilanne, kuinka monelta paikkakunnalta oli ilmoitettu äänestyspaikat ja -ajat, mietittiin vaaleista tiedottamisesta lähetystön kotisivuilla ja päätettiin olla yhteyksissä sisäiseen viestintään.

Maaliskuussa vaalitiimi oli jo pitkällä suunnitteluissa: tällöin kartoitettiin vaalipäivinä lähetystössä tarvittavien työntekijöiden määrä ja alettiin laatia vaalitoimitsijoiden työvuorolista. Lisäksi mietittiin ennen vaaleja järjestettävistä koulutuksista maakuntiin, paikan päällä lähetystössä sekä ulkopuolisille että henkilökunnalle. Sovittiin myöskin, että koulutukset pyritään toteuttamaan huhti- tai toukokuun aikana. Koulutus sovittiin toteutettavaksi Eskilstunassa, Södertäljessä, Örebrossa ja Karlskogassa sekä Visbyssä, Upplands Väsbyssä ja Uppsalassa.

Huhtikuussa vaaleihin valmistautumisesta kirjoitettiin myös ulkoasiainministeriön blogissa, josta alla pieni kooste sekä kuva. Blogiteksti on kokonaisuudessaan liitteessä 2.

*”Muutamilla paikkakunnilla, joissa on uusia vaalitoimitsijoita, järjestetään myös vaalikoulutusta suurlähetystön toimesta. ”Meillä on onneksi riittävästi vapaaehtoisia ja innokkaita toimitsijoita ympäri Ruotsia”, kertoo konsulaatin päällikkö **Elina Karlsson.**”*

Kuva 3. Suurlähetystö valmistautuu vaaleihin. Konsulaatin päällikkö Elina Karlsson ja korkeakouluharjoittelija Sirpa Horppu

Suunnittelukokousten lisäksi toukokuussa ennakkovaalien järjestämisen jälkeen pidettiin vielä seurantakokous siitä, miten vaalit ylipäänsä menivät ja miten järjestelyt olivat sujuneet. Vaaleihin liittyvä koulutus oli koettu tarpeelliseksi ja minimissään koulutus saataisiin toteutumaan siten, että vaalien sujuminen käytäisiin läpi puhelimitse yhteyshenkilön kanssa. Eniten päänvaivaa oli aiheuttanut kaksoiskansalaisten epätietoisuus siitä, missä vaaleissa he saivat äänestää; Suomen vai Ruotsin.

Seurantakokouksella oli arvokas anti myös tämän opinnäytetyön suunnitteluun sekä arviointiin omasta työpanoksesta vaalien järjestelyissä. Vaalitoimikuntaan kuuluville vuoden 2014 kevät oli melkoisen hetkistä aikaa. Niinpä kevään kokouksissa sekä vaalipuuhiin keskellä tarvittiin ajoittain myös kevennystä. Kaiken kiireen keskellä syntyikin seuraava tuotos, joka kahvihuoneen taulun lisäksi löysi tiensä myös vaaliblogiin verkkosivuille:

Vaaliräppi

*Nyt pukkaa kohta vaalia
ja pitäis paljon tietoo haalia,
On valmiina jo tekstiä nettiin,
entä jos ne ei osaa sieltä ettii?
Mitä säkin muita töitä haalit
kun on europarlamenttivaalit.
Soijaa pukkaa ja kiirettä riittää
Mutt kyl lopussa äänestäjä kiittää!*

Sirpa Horppu

5.3 Menossa mukana

Aloitin viiden kuukauden työharjoittelujaksoni lähetystössä tammikuun 7. päivänä ja ensimmäisen kerran olin vaalitiimin kokouksessa mukana 28. tammikuuta. Kokoukset pidettiin iltapäivällä joko yläkerran takkahuoneessa tai konsulaatin kahvitilassa. Kokouksiin käytettiin aikaa puolisoista tuntia.

Äänestyspaikoista tuli laatia luettelo, johon keräsimme myös tarkat päivämäärät ja kellonajat, milloin logistiikkayritys voisi noutaa ennakkoäännet postittamista varten. Olin tässä koostamisessa sekä oikolukemisessa apuna. Maaliskuussa laadin asiakaspalvelussa esillä olleen julisteen (A3) vaaleista ja käännätin sen kielenkääntäjällä ruotsiksi. Samasta materiaalista kokosin mukaan otettavan A5 -kokoisen infosivun. Siinä kerrottiin milloin ja missä äänestää sekä mitä pitää olla mukana äänestämään tullessa.

14. toukokuuta pidettiin aamupäivällä vaalikoulutus, sillä ennakkoäänestäminen alkoi saman päivän iltapäivällä. Koulutus toteutettiin ns. casemaisesti, jossa käytiin läpi ns. oikeita äänestystilanteita näytelmän tavoin. Koulutuksen jälkeen pääsin toimimaan vaalivirkailijana sekä äänestäjien ilmoittautumisessa että heidän annettua äänensä. Samassa tehtävässä toimin myöskin perjantaina 16. toukokuuta. Toukokuun 21. päivänä haastattelin Jaana Valvetta, joka on ollut vuosien ajan eri vaaleissa mukana ja on asiantuntija kaikkien lähetystössä järjestettävien vaalien järjestelyissä.

5.4 Vaalitalanne konkreettisesti

Ohjeiden mukaisesti ennakkoäänestyspaikassa tulee olla kaikki tarvittavat vaaliasiakirjat, tarvikkeet, kalusteet ja vaaliohjeet. Vaaliasiakirjoja ovat:

- europarlamenttivaalien äänestysliput
- lähetekirjelomakkeet
- vaalikuoret
- lähetekuoret
- äänestäjistä pidettävät luettelot
- europarlamenttivaalien ehdokaslistojen yhdistelmä

- oikeusministeriön ohje äänestysmerkinnän tekemiseksi
- luettelo kaikkien keskusvaalilautakuntien postiosoitteista
- kuulutuksia sekä opasteita äänestyspaikoista

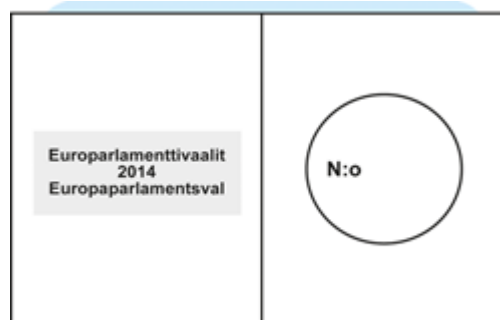
(Oikeusministeriö 2014, 8.)

Luonnollisesti vaalihuoneistossa tulee olla äänestäjien nähtävillä myös vaalilaki.

Lisäksi oli huolehdittava siitä, että äänestyspaikalla oli asiallinen äänestysuoja, jotta vaalialaisuus pystyttiin turvaamaan. Tarvikkeista tuli olla vaalileimasin, jolla äänestyslippu leimattiin ennen sen laittamista kirjekuoreen.

Äänestäjän tullessa vaalihuoneistoon hänen henkilöllisyytensä tarkistettiin ja kysyttiin, oliko hänellä mukanaan ilmoituskortti. Ilman sitäkin pystyi äänestämään, mutta silloin täytettiin erillinen lähetekirje, johon äänestäjää pyydettiin merkitsemään syntymäaika ja osoite Ruotsissa sekä paikkakunta, jossa tämä oli viimeksi Suomessa asuessaan ollut kirjoilla. Tämän jälkeen vaalitoimitsija kirjoitti paikkakunnan keskusvaalilautakunnan osoitteen lähetekirjeeseen.

Tämän jälkeen äänestäjälle annettiin äänestyslippu, josta kuva alla.

Kuva 4. Europarlamenttivaalien 2014 äänestyslippu

Äänestäjän äänestettyä vaalitoimitsija leimasi äänestyslipun, pyysi äänestäjää allekirjoittamaan lähetekirjeen ja ojensi hänelle vaalikuoren, johon äänestäjä itse laittoi äänestyslipun ja sulki sen. Myös vaalitoimitsija allekirjoitti lähetelomakkeen. Vaalitoimitsija merkitsi äänestäjän nimen ja kunnan, jossa äänestäjä rekisterissä, äänestäjistä pidettävään luetteloon. Tämän jälkeen vaalitoimitsija sijoitti lähetekuoreen vaalikuoren ja ilmoituskortin tai erillisen lähetekirjelomakkeen ja sulki kuoren huolellisesti äänestäjän läsnä ollessa.

5.5 Miten nyt meni

Kuten aiemmin kerroin, vaalitiimi kokoontui vielä vaalien jälkeen seurantakokoukseen. Todettiin, että järjestelyt olivat suurimmaksi osaksi sujuneet hyvin ja äänestäjämäärä oli ilahduttavasti kasvanut. Huomioitiin kuitenkin, että viestinnässä on vielä parantamisen varaa; osa tiedoista ei esimerkiksi ollut mennyt suoraan Göteborgin konsulaattiin. Lisäksi päänvaivaa aiheutti mm. vaalitoimitsijoiden työsopimusten byrokraattisuus sekä informaation puute äänestäjien kannalta, varsinkin jos olivat kaksoiskansalaisia.

Kaksoiskansalaisuus tarkoittaa tässä tapauksessa sitä, että henkilö on Suomen kansalainen, mutta hän on halunnut hankkia myös Ruotsin kansalaisuuden. Siten hänellä on äänioikeus molemmissa EU-maissa, mutta oikeus äänestää vain yksissä vaaleissa ja vain yhden kerran.

Viestinnän sujuvuuteen kiinnitettiin huomiota kevään aikana. Konsulaatin asiakaspalvelussa oli esillä verkkosivuilla olleesta ohjeista koostettu juliste, jossa kerrottiin äänestyspaikat ja -ajat Tukholman alueella. Sama materiaali tehtiin niin ikään myös flyeriksi, jonka asiakas sai halutessaan ottaa mukaan. Äänestyspäivinä vaalipaikalle oli näkyvät opasteet ja äänestäjiä ohjattiin lisäksi paikan päällä henkilökohtaisesti.

Suurten tilaisuuksien järjesteleminen vaatii suunnittelua ennakkoon sekä usein myös asioiden varmistamista. Vaalien järjestämisessä on otettava lisäksi huomioon lainsäädäntö, jotta kaikki sujuisi lainmukaisesti, oikein ajoitettuna ja oikealla tavalla. Konsulaatissa henkilökuntaa ja vaalitoimitsijoita informoitiin hyvin ja hoidettiin tietoa asiallisesti äänestäjille. Mikäli äänestäjällä oli pidempiä kysymyksiä vaaleihin liittyen, heidät ohjattiin keskustelemaan sivummalle, jotta vaalirauha säilyi kaikilla äänestäjillä.

Tyytyväisiä voidaan olla myös äänestäjien määrään. Edellisen kerran vuonna 2009 vaaleissa kävi konsulaatissa äänestämässä 609 henkilöä, kun taas vuonna 2014 äänestäjien lukumäärä oli 1 130. Ulkomailla europarlamenttivaaleissa ennakkoon äänesti tänä vuonna yhteensä 14 327, joista edustoissa ääniä annettiin 14 121. Vuonna 2009 vastaava luku oli 9 575. Vilkkain ennakoäänestyspaikka oli Ruotsi, jossa ääniä annettiin yhteensä 2 549 (Ulkoasiainministeriö d 2014.).

6 Viestinnän mahdollisuudet vaalien toteuttamisessa

Tässä luvussa esittelen viestinnän mahdollisuuksia ja kanavia, joita voidaan käyttää ja hyödyntää esimerkiksi vaaliviestinnässä.

Viestinnällä ja viestien jakamisella on nykypäivänä yhä paremmat mahdollisuudet onnistua sekä epäonnistua. Mitä enemmän tekniikka kehittyy, sitä enemmän viestejä liikkuu niin paperilla kuin sähköisestikin. Tämä ei aina ole kaiken kattavasti hyvä asia, sillä ihmisen tietojen vastaanottokyky tai impulssien sinkoilun sekamelskassa pysyminen ei yllä eikä saavuta virtuaalitodellisuuden vauhtia.

Olemme tottuneet ajan kuluessa yhä nopeammassa tahdissa etenevään tietojen kulkemiseen, mutta pohjimmiltaan ihminen kaipaa kuitenkin myös ajoittaista seesteisempää tiedon välittämistä. Kuten Juholin toteaa, sosiaalinen media on tuonut mukanaan kyllä virtuaaliyhteisöllisyyttä, mutta edelleen tärkeä merkitys on ns. perinteisellä kasvokkain kohtaamisella (Juholin 2013, 23). Niinpä vaaliviestinnälläkin on tärkeää pyrkiä kasvokkain kohtaamisen yhteydessä tapahtuvaan vuorovaikutukseen.

6.1 Sama tieto, monta kanavaa

Sama tieto on tärkeää olla saatavilla monesta eri paikasta, kuten esim. verkosta, julistesta ja suullisesti. Tämä on ns. monikanavaviestintää (Juholin 2013, 47). Tämän otimme huomioon ennen vaaleja jaettavaan informaation suunnittelemisessa siten, että tieto europarlamenttivaaleista oli nähtävillä konsulaatin asiakaspalvelussa, mukaan otettavassa flyerissa, lähetystön verkkosivuilla, vaaliblogissa ja kotiin postitetussa yhteyskirjeessä. Ja oimme tietoa passitoimiston asiakaspalvelutilanteissa tietoa kaipaaville asiakkaille. Sen lisäksi konsulaatin muutoin ollessa suljettuna pyrittiin palvelemaan paikalle saapuneita äänestäjiä heidän halutessa samalla palvelua esimerkiksi passiasioissa.

Saman viestin saaminen monesta eri paikasta tekee viestinnän perille menemisestä helpompaa ja antaa vastaanottajalle mahdollisuuden päättää, mitä kanavaa hän käyttää.

6.2 Mikä on viestinnän lopputulos

On hyvä erottaa toisistaan myös viestinnän tuotos, välitön tulos ja lopullinen vaikutus (Juholin 2013, 68). Europarlamenttivaalien ennakkoäänestyksen viestinnän sujuvuutta mietittäessä viestinnän tuotos voisi olla esim. asiakkaille jaettu viestintämateriaali, välitön tulos voi olla äänestäjien ensireaktio ja lopullinen vaikutus voi olla vaikkapa äänestäjien lukumäärä.

Viestintä ei ole niin yksiviivaista kuin toivoisi. Vaikka yritämme saada viestiä perille pitkäänkin, aina vaikutus ei ole odottamamme. Syitä voi olla monia lähtien siitä, että viesti ei ole teknisesti saavuttanut toivottuja vastaanottajia tai yleisöä. Ja vaikka viesti olisikin mennyt perille, ei ole itsestään selvää, että vastaanottajat ymmärtävät sen. (Juholin 2013, 46.). Tämä tuli europarlamenttivaalien osalta esiin juuri kaksoiskansalaisen saaman informaation aikaansaamassa reaktiossa; monikaan ei enää tiennyt, saako hän äänestää sekä Suomen vaaleissa että Ruotsin vaaleissa vai vain toisissa.

7 Vaalivyyhdin purkaminen

Vaalijärjestelyjen kehittämismahdollisuuksia ovat eritoten kaksoiskansalaisten informointi, sisäisen ja ulkoisen viestinnän haasteet, vaalitoimitsijoiden kouluttamiseen liittyvät toimin-
tamallit sekä työjärjestelyt vaaliviikkojen aikana.

7.1 Kummallinen kaksoiskansalaisuus

Vaaleista informoimiseen ja tiedon perille menemiseen liittyy haasteita kenties eniten kak-
soiskansalaisen osalta Tämä haaste on ainutlaatuinen juuri eurovaaleissa, sillä vaalit ovat
ainoat ns. globaalit vaalit.

Kaksoiskansalaisuus aiheuttaa hämminkiä nimenomaan eurovaaleissa. Hämmingin vä-
hentämiseen pyritään ennakkoinformoinnilla – kansalaiset saavat materiaalia Suomen
vaaliviranomaisilta hyvissä ajoin keväällä ennen vaaleja. Heille lähetetään asiakirja, jossa
pyydetään ilmoittamaan, jos haluavat että heidän nimensä poistetaan Suomen vaaliviran-
omaisten listalta. Tässä on ongelmana se, että kirje katoaa tai sitä ei huomioida. Voi myös
olla niin, että se luetaan, mutta siihen ei kiinnitetä enempää huomiota. Kaksoiskansalaiset
saavat myös Ruotsin vaaliviranomaisilta Ruotsin vaaleja koskevat ohjeet. (Valve,J. 2014.)

7.2 Sisäisen ja ulkoisen viestinnän haasteet

Konsulaatti toimii yhteydenpitäjänä ja tiedonjakajana vaaliasioissa. Sen tulee viestittää
eteenpäin muille ennakkovaalien vaalipaikkakunnille kaikki eurovaaleihin liittyvät pyynnöt
ja ohjeistukset. Lisäksi sen tulee huolehtia siitä, että vaaleihin liittyvä tieto on saatavissa ja
ajan tasalla lähetystön verkkosivuilla niin suomeksi kuin ruotsiksikin.

Ymmärrettävästi ohjeita ja pyyntöjä tulee tiheään tahtiin ulkoasiainministeriön vaalivastaa-
vilta. Huomasimme matkan varrella, että sähköpostien jakelulistalla tulisi ehdottomasti olla
myös Göteborgin kunniakonsulaatti, sillä se on vaaliviranomaisen edustaja siinä missä
Tukholmakin. Muiden paikkakuntien osalta olisi tärkeää, että yhteyshenkilö olisi tiedossa

hyvissä ajoin ennen vaalia. Tähän voisi yhtenä viestintäkanavana toimia esimerkiksi sosiaalinen media, oma facebook-ryhmä vaaliasioista.

Lähetystössä on erillinen kulttuuri- ja lehdistöyksikkö, joka keskitetysti hoitaa sisäistä ja ulkoista viestintää. Kiinteä ja ajoissa aloitettu yhteistyö ja koordinointi osaston kanssa selkeyttäisi huomattavasti konsulaatin työtä hektisenä vaaliaikana. Työnjaon suunnittelemisen, kokouksissa vieraileminen ja jatkuva yhteydenpito viestinnän toteuttajien ja kielenkääntäjän kanssa on ehdottoman tärkeää. Samalla luotaisiin edellytykset mediayhteyksiin ja heille luotavaan informaatiopakettiin vaalien ajankohdasta ja sisällöstä.

Sveriges Radion päärakennus on viereisellä tontilla, joten esim. toimittajien pyytäminen kahville ja lyhyeen infotilaisuuteen vaaleista voisi olla myös yksi vaihtoehto vaalien tunnetummaksi tekemiseen.

Äänestäjien innostamiseen vaikuttaa myös etukäteen saatava informaatio vaaleista. Asiakaspalvelussa jaettava materiaali voitaisiin laatia niin ikään yhteistyössä lähetystön presiosaston kanssa. Kevään vaaleja ennen tehtiin juliste äänestämispaidoista ja –ajoista sekä samasta materiaalista mukaan otettava flyer. Lisäksi äänestäjiä informoitiin lähetystön verkkosivuilla sekä ulkoasiainministeriön blogissa. Pohdin myöhemmin, voisiko blogia mahdollisesti pitää koko ajan vaaleihin valmistautumisesta niiden tuloksiin saakka.

7.3 Kouluttaminen kannattaa

Konsulaatin ”kontolla” on myös kaikkien Ruotsin 24 vaalipaikkakunnan vaalitoimitsijoiden kouluttaminen. Kouluttaminen hoidetaan matkustamalla paikan päälle esim. Malmöhön, Visbyhyn, jne. Kouluttajia on yhteensä kolme ja he käyttävät työajastaan n. viikon pelkkään koulutuksen suunnitteluun ja koulutuksen toteuttamiseen.

Suurin osa vaalitoimitsijoista on kokeneita, aiemmin vaaleissa mukana olleita. Yhtenä vaihtoehtona koulutusmatkoille voisi olla yhteinen, iso koulutustilaisuus konsulaatissa. Kokenut virkailija paikan päällä esim. Norrköpingissä voisi kouluttaa oman tiiminsä. Eli koulutus kierto -systemillä. Yksi vaihtoehto voisi olla, että koulutuksesta voisi konsulaatissa kuvata koulutusvideon, jota voisi esittää eri paikoissa. Jos tämän jälkeen jää kysymyksiä, näihin voitaisiin vastata koostetusti hyvissä ajoin ennen vaaleja.

Verkkokokoukset ja –palaverit (web meeting) ovat jo alkaneet korvata perinteisiä kokouksia hajautetuissa organisaatioissa tai projekteissa. Ne mahdollistavat eri yksiköiden tai henkilöiden kokoontumisen samanaikaisesti riippumatta olinpaikasta. Samalla säästetään kaikkien aikaa, matkustus- ja yöpymiskustannuksia sekä ympäristöä. (Juholin 2013, 215.) Toki tulee ottaa huomioon verkkokokousten käyttämiseen vaadittavien laitteiden ostaminen ja ylläpitäminen ja vertailla, tulevatko ne pidemmän päälle säästämään kuluja vai lisäämään niitä.

7.4 Sisäiset työjärjestelyt

Vaalitiimin työhön kuuluu suunnitella ja koordinoida vaalien sujumista. Kaikkien työntekijöiden olisi hyvä osata ja tietää vaalityöstä, koska he kaikki hoitavat asiakaspalvelua ja kansalaisten asioita puhelimitse ja kasvotusten. Täten on vääjäämätöntä, että jossain palvelun vaiheessa tulee puheeksi myös vaaliasiat.

Konsulaatin työn sujumiseen vaaliaikana voisi olla ratkaisuna esim. vaaliyhteyshenkilön tietty puhelinaika. Verkkosivuille on mahdollista laatia vaaleihin liittyvä ns. kysymykset ja vastaukset -palsta, ns. online-neuvonta verkossa. Tämänhetkinen tilanne on melko haavoittuvainen, sillä päävastuu ennakkovaalien järjestämisestä on vain pienellä osalla konsulaatin työyhteisöstä.

8 Yhteenveto vaalien sujumisesta

Tässä luvussa kokoan yhteen vaalijärjestelyjen onnistumiset sekä mahdolliset kehittämissen kohteet.

Vaaleja alettiin suunnitella tarpeeksi ajoissa, mikä on mielestäni onnistuneen projektin tai tilaisuuden eräs onnistumisen edellytys. Vaalityöryhmän kokouksia pidettiin tarpeeksi useita ja sovitut asiat dokumentoitiin, jotta kaikilla jäsenillä oli tieto, mitä on sovittu ja millaisella aikataululla. Lisäksi näin voitiin informoida myös muita lähetystön työntekijöitä ja asiakkaita vaaliin liittyvissä asioissa. Myös kokonaisuuden ennakoitiin oli hallussa kokeneiden tekijöiden toimesta.

Kuten vaalityöryhmän seurantakokouksessakin keväällä kävi ilmi, koettiin vaalitoimitsijoiden kouluttaminen tärkeäksi. Tässä yhteydessä on otettava huomioon kuitenkin se, että tämä on oleellista varsinkin uusien vaalitoimitsijoiden kohdalla ja kokeneiden osalta kertaamista varten. Kouluttamisen keinoissa voisi kuitenkin olla uusiutumismahdollisuuksia nykytekniikan hyödyntämisen avulla.

Vaaleista viestiminen onnistui monikanavaviestintänä siten, että sama tieto oli saatavissa useasta eri paikasta. Esimerkiksi asiakkaillehan informoitiin aiheesta verkossa, flyerilla, julisteella, kirjeitse sekä kasvotusten tapahtuvassa kontaktissa. Silti viesti ei aina mene perille tai viesti voidaan ymmärtää väärin, kuten aiemmin kerroin kaksoiskansalaisten kohdalla tapahtuneenkin.

Mahdollisia kehittämiskohteita voisi olla vaalityöryhmän vähäiset delegointimahdollisuudet muiden töiden osalta. Tämä oletettavasti on melko vaikeasti toteutettavissa henkilömäärän ollessa suhteellisen pieni. Asiaa auttaa osaltaan kokeneiden vaalitoimitsijoiden työpanos vaalien aikana. Lisäksi kokonaisuuden hallintaa helpottaisi kiinteä yhteistyö lähetystön pressiyksikön kanssa – näin saataisiin vaalit myös luontevasti tunnetuksi paikallisille medioille. Etenkin kun Sveriges radion päärakennus sijaitsee viereisellä tontilla.

Kaiken kaikkiaan lopputulokseen voidaan olla tyytyväisiä, sillä äänestäjiä oli enemmän kuin edellisissä europarlamenttivaaleissa. Ruotsi oli myös vilkkain äänestyspaikka kaikista ulkomaan ennakoäänestyspaikoista.

9 Oman oppimisen mittailua

Opinnäytetyön aihe löytyi yllättävän helposti, mutta itse kirjoittaminen on osoittautunut yllättävän vaikeaksi. Aihe on kiinnostava ja mielenkiintoinen, mutta vuoden loppupuolella opinnäytetyön kirjoittamiseen ja itse aiheeseenkin alkoi olla jo jollain lailla etäännyntä. Jotta opinnäytetyön pystyisi tekemään johdonmukaisesti ja asiantuntevasti, loogisesti ja ammattitaitoisesti, tulisi siihen pelkästään olla aikaa muutama kuukausi. Työharjoittelusta palaamisen jälkeen raporteja, esityksiä sekä oppitunteja oli vielä runsain mitoin, joten keskittyminen opinnäytetyön tekemiseen jäi auttamatta muiden oppiaineiden varjoon. Työharjoittelussa ollessa keskittyminen kului paljolti varsinaisten konsulaatin työtehtävien hoitamiseen, joten vaaliasiat olivat harjoittelijalle sinällään sivuaihe.

9.1 Kuinkas sitten kävikään

Opinnäytetyön kirjoittamisen ollessa vaikeinta ja työläintä tai kun joutui odottamaan teoriakirjojen vapautumista kirjastosta, pyrin tarjoamaan alitajunnalle raaka-ainetta esimerkiksi kävelylenkillä, haravoimalla tai leipomalla (Hakala 2004:53). Ideoita kirjoittamiseen saan ainakin itse yleensä parhaiten, kun olen tanssimalla liikkunut itseni hieken asti tai esimerkiksi raahannut puusavotassa risuja. Sellaisessa fyysisessä työssä näkee työn tuloksen heti ja keskittyy vain siihen hetkeen ja suoritukseen, jolloin ei tule mietittyä muuta. Usein minulle on tapahtunut niin, että tunnin kuluttua fyysisestä suorituksesta alan kirjoittaa sujuvammin kuin aiemmin. Kuten myös Goldberg toteaa kirjassaan *Avoin mieli – kuinka elää kirjoittajan elämää*, että kannattaa ensin valita taito, jonka tuntee ennestään, esim. juokseminen tai leipominen ja sitten siirtyä ajastettuun treenikirjoittamiseen (Goldberg 2004, 99). Ajastettu treenikirjoittaminen tarkoittaa tässä sitä, että kirjoitetaan päivittäin kolme sivua käsinkirjoitettua tekstiä, vaikka sitten tajunnanvirtaa, pääasia on, kunhan kirjoittaa.

Otin opinnäytetyön kirjoittamisen loppuvaiheessa käyttöön äsken mainitsemani treenikirjoittamisen muutaman viikon ajaksi. Totesin siitä olevan hyötyä, sillä käsin kirjoittaminen auttoi mieltä ideoimaan ja editoimaan tekstiä myös teoreettisesti. Se helpotti jossain mielessä myöskin teoriakirjojen lähdeviittausten stilisointia ja pohdintaa.

9.2 Mitä olen oppinut

Aika tutkimussuunnitelman tekemisestä opinnäytetyön ensimmäisen version jättämiseen ohjaajalle kului nopeasti ja aiheutti melko paljon takapakkia muissa oppiaineissa. Sekä päinvastoin, kuten jo aiemmin mainitsin. Keskittyminen tiedonhankintaan, teosten lukemiseen, muistiinpanojen tekemiseen ja itse kirjoittamiseen on vaatinut useita hiljaisia hetkiä kirjaston takahuoneessa. Lopulta turvauduin jo mielikuvaharjoitteluun, jotta näin mielessäni opinnäytetyön valmiina.

Näytän tällä työllä omaksuneeni tietoja europarlamentin työskentelystä ja konkreettisesti saanut oppia vaalien järjestelystä ja toteuttamisesta. Mielenkiintoisen ja työntäyteisen työharjoittelujakson yhtenä tärkeänä osana on ollut europarlamenttivaaleihin tutustuminen sekä niiden analysoiminen. Asiakaspalvelutaidot, tiedonhankinta ja tietojen koostaminen, verkoston hyödyntäminen, suomen kieliopin ja lauserakenteiden tarkistaminen sekä viestinnällisten valmiuksien kertaaminen ovat kaikki olleet oleellinen osa sekä työharjoitteluni työtehtävien sujumisessa sekä opinnäytetyöni prosessin rakentumisessa. Aiempi työkokemukseni sekä hallinnosta että viestinnästä on niin ikään kantanut hedelmää vaaleista kertomisena lähinnä käytännön kokemuksena erilaisten tilaisuuksien järjestelmissä.

9.3 Mitä tekisin toisin

Mitä tekisin toisin, jos olisin nyt vasta aloittamassa opinnäytetyöni tekemistä? Ainakin kirjoittaisin paljon enemmän ensin ns. raakatekstiä, jonka antaisin olla sivussa jonkin aikaa. Sitten lukisin tekstin ja alkaisin muokata siitä loogisempaa ja johdonmukaisempaa. Toisaalta saattaisin myös rakennella ja koota osat kerrallaan valmiiksi enkä täydentäisi tekstiä sieltä täältä, kuten tässä olen nyt tehnyt. Vasta opinnäytetyön kirjoittamisen loppumetreillä työskentelyyni löytyi rytmiä ja tekemisen meininkiä, sillä aloin etsiä lisää tietoa kansalaisvaikuttamisesta, projektityöskentelystä ja kampanjasuunnittelusta. Myös lähdeoteksiin tutustuisin ajan kanssa ja huolella, vertailisin niitä enempi keskenään ja käyttäisin enemmän lähdekritiikkiä. Voisin lisäksi yrittää pyrkiä löytämään omia, innovatiivisia ratkaisuja vaaliviestinnän sujumiseen.

Ajoittain matkan varrella vaivasi myöskin aiheen monipuolisuus, että miten tätä rajaisin. Toisaalta taas askarrutti myös epävarmuus siitä, kiinnostaako tämä tarpeeksi. Onko aihe johdon assistenttityön kannalta olennainen ja hyödyttääkö työni tulokset toimeksiantajaa? Olisin varmasti voinut olla enemmän yhteyksissä toimeksiantajaan matkan varrella, mutta jotenkin koin, että tämä on tehtävä yksin, koska kyseessä on itse laadittava opinnäytetyö. On yhdisteltävä taitonsa ja osaamisensa sekä analysoitava oppimisen tulokset.

Ennakointi ja asioiden valmisteleminen on minulle luontaista, mutta jostain syystä se ei tähän kaavaan tällä kertaa sopinut. Tarinoiden ja kertomusten kirjoittaminen, luova prosessikirjoittaminen on ollut minulle helpohkoa ja vaivattoman tuntuista. Jostain syystä juuri opinnäytetyön kirjoittamisessa mikään ei ole ollut helppoa. Haasteita on tullut aiheen näkökulman valinnassa, oleellisimman löytämisessä ja teoriaosuuksiin peilaamisessa. On ikään kuin pitänyt löytää se punainen lanka, joka kantaa koko tarinan alusta loppuun saakka.

Aivan kuten artisti alkaa työstää seuraavaa musiikkikappalettaan, koetin kirjoittaa avainsanoja paperille kuin nuotteja peräkkäin. Samalla pyrin löytämään sopivan rytmin, toimivan sanojen tyylin sekä ymmärryksen oivaltamisen tulkinnasta. Miten kuulija, siis tässä tapauksessa lukija, sanoman tulkitsee ja kokee. Mielestäni tämä lopulta kuitenkin on omakohtaisesti koettu ja paketoitu tietopaketti europarlamenttivaalien järjestämisestä Suomen suurlähetystössä Tukholmassa vuonna 2014. Viestinnällinen vuosikello on kulkenut kertaalleen ympäri.

10 Lähteet

Alasuutari, P. 1999. Laadullinen tutkimus. Vastapaino.

Euroopan Parlamentti/Suomen Tiedotustoimisto 2014. Luettavissa: <http://www.europarl.fi/fi/vaalit.html;jsessionid=C87DACE7FCD43FC5D4E35B8D38EEF11>
2. Luettu 30.10.2014.

Euroopan Parlamentti/Suomen tiedotustoimisto 2014. Asetetaan tavoitteet korkealle. Luettavissa: <http://www.elections2014.eu/fi/top-stories/content/20140120TST33101/html/EI%C3%A4m%C3%A4nlaatu-Asetetaan-tavoitteet-korkealle>. Luettu 30.10.2014.

Euroopan Unioni 2014. Luettavissa: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-parliament/index_fi.htm. Luettu 29.10.2014.

Goldberg, N. 2004. Avoin mieli. Kuinka elää kirjoittajan elämää. Kansanvalistusseura. Otavan Kirjapaino Oy. Keuruu.

Kehys ry 2014. Miksi eurovaaleissa kannattaa äänestää? Luettavissa: <http://www.kehys.fi/ajankohtaista/blogi/miksi-eurovaaleissa-kannattaa-aanestaa>. Luettu 29.12.2014.

Sutinen, T. 2014. Poliitiikan ammattilaiset valtasivat eurovaalilistat. 16.4.2014. Helsingin Sanomat, s. A 8.

Juholin, E. 2013. Communicare! Kasva viestinnän ammattilaiseksi. Kopijyvä.

Kettunen, S. 2009. Onnistu projektissa. WS Bookwell Oy. Juva.

Löow, M. 2002. Onnistunut projekti. Projektijohtamisen ja -suunnittelun käsikirja. WS Bookwell. Helsinki.

Oikeusministeriö a 2014. Luettavissa: <http://vaalit.fi>. Luettu 4.8.2014.

Oikeusministeriö b. Europarlamenttivaalit 2014. Vaaliohjeet. Ennakkoäänestys ulkomailla. Helsinki.

Suomen Kuvalehti 2009. Suomessa pelätään kansalaisvaikuttamista 18.7.2009. Luettavissa: <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/mielipide/puheenvuoro/suomessa-pelataan-kansalaisvaikuttamista/>. Luettu 28.12.2014.

Suomisanakirja 2014. Luettavissa: <http://www.suomisanakirja.fi/kampanja>. Luettu 24.11.2014.

Sveriges radio 2014. Miksi äänestäminen ei kiinnosta? Luettavissa: <http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=2500&grupp=12778&artikel=5867793>. Luettu 28.12.2014.

Ulkoasiainministeriö a 2014. Lähetystö valmistautuu vaaleihin. Luettavissa: <http://blogit.ulkoministerio.fi/tukholma/lahetysto-valmistautuu-vaaleihin/>. Luettu 12.6.2014.

Ulkoasiainministeriö b 2014. Europarlamenttivaaleissa äänesti ennakkoon ulkomaille yli 14 300. Luettavissa: <http://vaalit.fi/fi/index/ajankohtaista/uutisarkisto/2014/05/ulkoasiainministeriotiedottaaeuroparlamenttivaaleissaaanestiennakkoonulkomailla14300.html>. Luettu 23.7.2014.

Ulkoasiainministeriö c 2014. Euroopan parlamentin vaalit. Luettavissa: <http://www.eurooppatiedotus.fi/public/default.aspx?contentid=278513&nodeid=37760&contentlan=1&culture=fi-FI#.VAb43v2KCUl>. Luettu 3.9.2014

Ulkoasiainministeriö d 2014. Suurlähetystö. Luettavissa: <http://www.finland.se/public/default.aspx?nodeid=36133&contentlan=1&culture=fi-FI>. Luettu 23.11.2014.

Vallo, H & Häyrinen, E. 2008. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. AS Pakett, Tallinn.

Valtioneuvosto 2007. Demokratia ja kansalaisvaikuttaminen. Luettavissa: http://valtioneuvosto.fi/tietoarkisto/politiikkaohjelmat_2003-2007/kansalaisvaikuttaminen/loppuasiakirja/fi.pdf. Luettu 28.12.2014.

Valve, J. 21.5.2014. Toimistosihteri. Suomen suurlähetystö Tukholma. Haastattelu. Tukholma.

11 Liitteet

11.1 Liite 1

Europarlamenttivaalit 2014 – ennakkoäänestys Ruotsissa

Kevään 2014 europarlamenttivaaleissa on mahdollista äänestää Ruotsissa 14-17. toukokuuta. Vaalipäivä Suomessa on 25. toukokuuta.

Ruotsissa ennakkoon voi äänestää seuraavasti: Borlänge

Borlängen Suomi-Seura
Hagavägen 5, 784 31 Borlänge
Puhelin:+46 243 22 63 66

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Borås

Boråsin Suomi-Seura
Skaraborgsvägen 35 E, 506 30 Borås
Puhelin:+46 33 10 07 44

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Botkyrka

Tullinge-Tumba Suomi Seura
Storvretsvägen 25 nb, 147 54 Tumba
Puhelin:+4)8 530 396 32

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Eskilstuna

Eskilstunan Suomi-Seura Sisula
Lagerkvistsgatan 2, 633 46 Eskilstuna
Puhelin:+46 16 12 20 37

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Fagersta

Fagerstan Suomalainen Seura
Bruksvägen 1, 737 45 Fagersta
Puhelin:+46 223 137 60

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Göteborg

Suomen kunniapääkonsulaatti
Götgatan 10, 4tr, 411 05 Göteborg
Puhelin:+46 31 801 050

:

14.5.2014 - 16.5.2014 klo 13:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 15:00

Karlskoga

Karlskogon Suomi-Seura
Ferlinsvägen 16, 691 37 Karlskoga
Puhelin: +46 586 556 87

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Kiiruna

Kirunan Suomalaisten Kerho
Trädgårdsgatan 9 A, 981 31 Kiruna
Puhelin:+46 980 173 67

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Luulaja

Luulajan Suomi-Seura
Magasinsgatan 25, 972 41 Luleå
Puhelin:+46 920 676 26

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Malmö

Suomen kunniapääkonsulaatti

Jörgen Kocksgatan 1B, 211 20 Malmö
Puhelin:+46 40 35 25 77

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Norrköping

Hyresgästföreningens lokaler
Timmermansgatan 64, 603 59 Norrköping
Puhelin:+46 73 981 31 52

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Olofström

Olofströmin Suomi-Seura
Ingenjörsgatan 24, 293 38 Olofström
Puhelin:+46 454 425 14

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Skövde

Skövden Suomi-Seura
Finnhovi, Skåningstorpsvägen 2, 541 65 Skövde
Puhelin:+46 500 43 86 50

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Sundsvall

Sundsvallin Suomi-Seura, Suomi-talo
Kyrkbergsvägen 28, 854 63 Sundsvall
Puhelin:+46 60 12 76 74

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Södertälje

Finlandia Seura
Bodastigen 17 bv, 151 68 Södertälje
Puhelin:+46 8 550 801 23

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Trollhättan

Trollhättanin Suomi-Seura
Valkyrian, Syltevägen 48, 461 54 Trollhättan

Puhelin:+46 520 191 25

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Tukholma

Suomen suurlähetystö

Gärdesgatan 9-11, 115 27 Stockholm

Puhelin:+46 8 676 6700

14.5.2014 - 16.5.2014 klo 13:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 15:00

Upplands Väsby

Upplands Väsbyn Suomi Seura

Dragonvägen 10 NB, 194 33 Upplands Väsby

Puhelin:+46 8 590 805 09

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Uppsala

Träffpunkt

Storgatan 11, 753 31 Uppsala

Puhelin:+46 70 633 18 41

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Uumaja

Uumajan Suomalainen Kerho

Mariehemsvägen 2 L, 906 54 Umeå

Puhelin:+46 90 77 49 85

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Visby

Suomen kunniakonsulaatti

Best Western Strand Hotel, Strandgatan 34, 621 56 Visby

Puhelin:+46 498 25 88 00

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Värnamo

Stadshuset
Kyrkorget 1, 331 83 Värnamo
Puhelin:+46 370 37 71 13

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Västerås

Finlandssvenska Föreningen
Morkullegatan 14, 724 69 Västerås
Puhelin:+46 70 347 64 76

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

17.5.2014 klo 11:00 - 14:00

Örebro

Örebron Suomalainen Seura
Argongatan 26 B, 703 74 Örebro
Puhelin:+46 70 220 81 40

16.5.2014 klo 15:00 - 18:00

Äänestyspaikalla on esitettävä passi tai muu virallinen henkilöllisyystodistus. Ilmoitus äänioikeudesta on hyvä ottaa mukaan, mutta ilman sitäkin voi äänestää. Ulkomailla asuva äänioikeutettu saa ilmoituksen postitse, jos hänen viimeisen asuinkuntansa maistraatilla Suomessa on tiedossaan oikea osoite. Väestörekisterikeskus perustaa vuoden 2014 europarlamenttivaaleja varten äänioikeusrekisterin niiden tietojen pohjalta, jotka ovat väestötietojärjestelmässä 4.4.2014 klo 24.

11.2 Liite 2

Lähetystö valmistautuu vaaleihin

30.4.2014

Elina Karlsson ja Sirpa Horppu

Europarlamenttivaalien ennakkoäänestysjärjestelyt ovat täydessä käynnissä Suomen suurlähetystössä Tukholmassa. Valmistelut aloitettiin jo viime vuoden lokakuussa. Kevään kuluessa on kartoitettu äänestyspaikkoja ja vaalitoimitsijoita, laadittu mm. ohjeita toimitsijoille ja koostettu materiaalia äänestyspaikoille.

Muutamilla paikkakunnilla, joissa on uusia vaalitoimitsijoita, järjestetään myös vaalikoulutusta suurlähetystön toimesta. ”Meillä on onneksi riittävästi vapaaehtoisia ja innokkaita toimitsijoita ympäri Ruotsia”, kertoo konsulaatin päällikkö **Elina Karlsson**.

Suurlähetystön tämänvuotisessa vaalitiimissä ovat mukana vaalitiimin vetäjän **Jaana Valveen** lisäksi **Eila Kaltiokumpu**, **Hannele Glödstaf**, **Sirpa Horppu** ja Elina Karlsson. Ennakkoäänestysjärjestelyt ovat lisämauste konsuliyksikön normaaliin päivätyöhön. Europarlamenttivaaleja varten on ennakkoäänestyspaikkoja valittu 24 paikkakunnalle ja suurlähetystö vastaa näiden paikkakuntien äänestyspaikkojen toimintavalmiudesta.

Tukholmassa voi käydä äänestämässä 14.-17.5.2014. Tarkemmat tiedot äänestyspaikoista Ruotsissa ja vaalihuoneistojen aukioloajoista löytyy sivulta [Europarlamenttivaalit 2014 – ennakkoäänestys Ruotsissa](#).

Edellisissä europarlamenttivaaleissa 2009 oli täällä Ruotsissa äänioikeutettuja Suomen kansalaisia 102 329 ja äänestysprosentti oli tuolloin 1,69.

Tämän vuoden vaaleissa Suomesta valitaan 13 edustajaa ja varsinainen vaalipäivä Suomessa on 25.5. Kaikki puolueet ovat ottaneet vaalit vakavasti ja kaikki nykyiset kahdeksan eduskuntapuoluetta jättivät täyden 20 ehdokkaan listan.

Teksti: Sirpa Horppu ja Elina Karlsson

Vaaliräppi

Nyt pukkaa kohta vaalia
ja pitäis paljon tietoo haalia,
On valmiina jo tekstiä nettiin,
entä jos ne ei osaa sieltä ettii?

Mitä säkin muita töitä haalit
kun on europarlamenttivaalit.
Soijaa pukkaa ja kiirettä riittää
Mutt kyl lopussa äänestäjä kiittää!

Sirpa Horppu